

”Det levede Børneliv”

i

Fru Hedevig Baggers Børnehave

2020-2021

Virksomhedsplan/Den Styrkede Læreplan

Indhold i Virksomhedsplan/ Den Styrkede Læreplan

Introduktion samt generelle informationer

Styrket pædagogisk læreplan

- **Det pædagogiske grundlag**
Definition af trivsel, dannelse, læring og udvikling
Barnesyn
Børn i udsatte positioner
Leg og læring
Læringsmiljøer med høj kvalitet
Forældresamarbejde
- **De seks læreplanstemaer**
- **De tolv retningsgivende mål for læringsmiljøet**
- **Mål for børnenes brede læring**
- **Pædagogisk dokumentation**
- **Evalueringskultur**

Årsplan

Introduktion til virksomhedsplanen

Virksomhedsplanen er en beskrivelse af den faglige, pædagogiske og driftsmæssige kontrakt mellem forældrebestyrelsen (forældrene), ledelse og pædagogisk personale.

Virksomhedsplanen præsenterer institutionens rammer, kerneopgave, værdigrundlag, pædagogiske principper samt den styrkede pædagogiske læreplan, som indeholder mål for børnenes brede læring, fokus på læringsmiljøet, den pædagogiske hverdagspraksis samt arbejdet med evalueringskulturen herunder brugen af systematisk, pædagogisk dokumentation.

Der vil være henvisninger i diverse beskrivelser til institutionens hjemmeside hvor, forskellige uddybende dokumenter forefindes.

Virksomhedsplanen er gældende for perioden 2020-2021 og revideres én gang årligt af det pædagogiske personale og leder samt efterfølgende af leder og bestyrelse.

Fakta om institutionen

Fru Hedevig Baggers Børnehave

Frederiksborgvej 156 A st.

2400 København NV.

Tlf. + 45 35811070

Hjemmeside: www.fruhedevigbagger.dk

Mail: fruhedevigbagger@mail.dk

Normering

Fru Hedevig Baggers Børnehave har en normering på 25-28 børn i alderen 2 år og 10 måneder og op til skolestart.

Beliggenhed

Institutionen er beliggende på Bispebjerg i København i en stor lejlighed (erhvervslejemål) tilknyttet en andelsboligforening. Der er brugsret til en legeplads i et aflåst gårdmiljø.

Åbningstider

Mandag – torsdag kl. 6.45-17.00

Fredag kl. 6.45 -16.00.

Fru Hedevig Bagger – institutionens grundlægger

Fru Hedevig Bagers Børnehave er Danmarks ældst fungerende børnehave, oprettet i 1880 af en af datidens pædagogiske pionerer, Fru Hedevig Bagger. Hun grundlagde ligeledes børnehavelærer uddannelsen i Danmark. I 1904 grundlagde hun sammen med sin mand Frøbel Seminariet. I 2008 blev seminariet en del af Professionshøjskolen UCC og skiftede derfor navn til UCC, fra 2014 blev det en del af UCC på Campus Carlsberg.

Fru Hedevig Bagger ligger begravet på en fredet gravplads på Vestre Kirkegård.

Henvisning: Børnehavens historie findes på www.fruhedevigbagger.dk.

Fru Hedevig Bagers Børnehave er en privat non-profit institution

En privat daginstitution er en selvstændig juridisk enhed, der i princippet ledes af en (forældre)bestyrelse og drives på grundlaget af vedtægten, der er udarbejdet af bestyrelsen. Vedtægten beskriver institutionens idégrundlag og formål, og er det dokument, bestyrelsen retter sig efter i arbejdet.

Henvisning: Vedtægter findes på www.fruhedevigbagger.dk.

I praksis og dagligdagen har bestyrelsen ansat en leder, der varetager den daglige ledelse ud fra virksomhedsplanens beskrivelser og indhold. Fru Hedevig Bagers Børnehave er en non-profit selvejende privat institution, hvor et eventuelt overskud er sikret til udviklingsformål i institutionen. Fru Hedevig Bagers Børnehave er tilknyttet FOBU, der er en paraplyorganisation for selvejende og private dag- og fritidstilbud (yder lønadministration, regnskab, personalejura og HR samt rådgivning og uddannelsestilbud indenfor pædagogik, IT, ledelse, netværksledelse og bestyrelsesarbejde). FOBU er desuden de selvejende og private institutioners repræsentant i forhold til kommune, Folketing og øvrige samarbejdspartnere.

Bestyrelsen

Bestyrelsen i Fru Hedevig Bagers Børnehave har det overordnede ansvar for driften og varetager den overordnede ledelse indenfor de mål og rammer, der er fastsat for drift af en privat institution. Eksempelvis drøfter bestyrelsen generelle og konkrete sager af betydning for institutionens drift. Bestyrelsen har ligeledes det overordnede ansvar for personaleforhold herunder fx ansættelse af leder. Børnesager angående den enkelte bruger af institutionen hører under lederens ansvar og drøftes ikke i bestyrelsen.

Henvisning: Vedtægter findes på www.fruhedevigbagger.dk.

Bestyrelsen har ansvaret for budgetrammen og er underskriver af det årlige driftsregnskab. Bestyrelsen hæfter dog ikke personligt for evt. økonomisk underskud i institutionen. Der er valg til bestyrelsen hvert år i fjerde kvartal. Bestyrelsen består af fem forældrevalgte repræsentanter (tre ordinære medlemmer for en toårig periode samt to suppleanter for en etårig periode, sidstnævnte uden stemmeret), et lokaludpeget medlem (for en toårig periode) samt en medarbejderrepræsentant uden stemmeret.

Lederen deltager i bestyrelsesmøderne som bestyrelsens sekretær.

Bestyrelsen afholder vejledende ca. 4 møder om året og møderne afholdes mellem 17.30-20.30. Øvrige rammer og indhold for bestyrelsesarbejdet er beskrevet i forretningsorden og vedtægter. Henvi sning: Vedtægter findes på www.fruhedevigbagger.dk. Bestyrelsen er ansvarlig for at afholde LUS (lederudviklingsamtale) med leder.

Lederen

Lederen er ansat af bestyrelsen til at varetage den daglige drift, ledelse, pædagogiske praksis m.m. Arbejdstiden er på gennemsnitligt 37 timer om ugen, men arbejdet tilrettelægges ud fra de givne behov for løsning af arbejdsopgaverne. Stillingen er en kombination af administrative og pædagogiske timer, hvoraf særligt sidstnævnte fylder en del. Således kender lederen alle børn, forældre og familier indgående. Leder afholder hvert år MUS (medarbejderudviklingsamtaler) med alle fastansatte pædagogiske medarbejdere. Samtalen lægges fortrinsvis i 3. kvartal. MUS er en forberedt, struktureret og udviklingsorienteret samtale, der har til formål at sikre trivsel og udvikling for den enkelte medarbejder.

Det pædagogiske personale

Det pædagogiske personale er sammensæt af kvalificerede pædagogiske ansatte med særlige kompetencer indenfor kunst, kultur, musik og natur og med en generel viden og interesse for sprog, leg og bevægelse med børn. Lederen og personalegruppen fremstår generelt engageret og mødestabil. Den samlede personalegruppe består af fire fastansatte personaler, der har arbejdet sammen igennem mange år. Derudover findes der et korps af stabile tilkaldvikarer i forskellige aldre og køn.

Alle ansatte har ejerskab for Fru Hedevig Baggers Børnehaves faglige grundlag herunder målene for børnenes brede læring jf. den styrkede pædagogiske læreplan. Institutionen har en unik personalenormering ift. overvejende uddannet personale

Alle fastansatte er arbejder ud fra en overenskomst for private daginstitutioner forhandlet af FOBU med BUPL og FOA. Institutionen har i perioder medarbejdere i virksomhedspraktik samt skolepraktikanter. Disse kan bidrage til at give institutionen ny inspiration samt indhold. Derudover er institutionen med til at tage et samfundsmæssigt ansvar ved at åbne op for muligheder om praktik og løntilskud. Rengøring foretages 5 gange ugentlig af et rengøringsfirma udenfor institutionens åbningstid.

Arbejds miljø

Et sundt arbejdsmiljø med trivsel og udvikling vægtes højt i Fru Hedevig Baggers Børnehave. Minimum hvert 3 år revideres og udarbejdes på ny en skriftlig APV (Arbejds miljøvurdering), der er med til at sikre, at alle væsentlige aspekter inddrages i arbejdsmiljøarbejdet (den skal også revideres løbende). Ansvar for udarbejdelse af APV ligger hos bestyrelsen (som arbejdsgiver), der også har pligt til at sørge for, at alle ansatte deltager i processen. APV'en skal være tilgængelig for Arbejdstilsynet, der som led i sin almindelige tilsynsvirksomhed skal sikre, at der er en arbejdspladsvurdering. En af medarbejderne fungerer som arbejdsmiljørepræsentant. Institutionen har en tilkøbt psykologordning, der betyder, at det pædagogiske personale samt lederen kan søge rådgivning, supervision og få ekstern sparring.

Politikker og retningslinjer

I både et ansættelsesfællesskab og i et pædagogisk pasnings- og udviklingsmiljø vil der være områder, der præges af individuelle forventninger og holdninger. Områder, hvor holdninger, meninger og "selvfølgeligheder" mødes, kan nogle gange vise sig at være mere forskellige, end først antaget. Derfor har Fru Hedeveg Baggers Børnehave udarbejdet retningslinjer, vejledninger og principper gældende for forskellige områder. Disse områder kan eksempelvis handle om fejring af børnenes fødselsdage, kostvejledning, medbragt legetøj eller tilladelse til kørsel i ladcykel.

Alle politikker og retningslinjer har været behandlet mellem leder og det pædagogiske personale samt leder og bestyrelse. Henvisning: Politikker/retningslinjer findes på

www.fruhedevegbaggers.dk.

Beredskabsplan og evakuering

Fru Hedeveg Baggers Børnehave er, som tidligere nævnt, beliggende i en lejlighed. I tilfælde af behov for evakuering (ved uforudset hændelse), har den samlede personalegruppe modtaget vejledning i hvordan, en evakuering foregår. Hvert år holdes en evakueringsøvelse i institutionen. Ligeledes er der udarbejdet en beredskabsplan samt en Sorg- og Krise plan (politik). Henvisning: Politikker/retningslinjer findes på www.fruhedevegbaggers.dk. Det pædagogiske personale har gennemgået førstehjælpsuddannelse og er vidende om trinvis førstehjælp til børn.

Dagtilbudsloven - Tilsyn

Fru Hedeveg Baggers Børnehave overholder de gældende bestemmelser i Dagtilbudsloven og lever op til de samme krav som en selvejende eller kommunal institution i forhold til bestyrelse, styrket pædagogisk læreplan, årsplan og pædagogisk tilsyn. Dette gælder også regler omkring pædagogiske/psykologiske støtteforanstaltninger, sprogvurdering/stimulering og reduceret forældrebetaling samt søskendemoderation. Københavns kommune har tilsynspligt med Fru Hedeveg Baggers Børnehave, og institutionen er forpligtet til at handle efter Dagtilbudsloven. Privat Børnepasning (under Børne- og Ungdomsforvaltningen - BUF) fører tilsyn med, at institutionen overholder bestemmelserne i Dagtilbudsloven. Dette tilsyn udføres af en pædagogisk tilsynsførende ca. 3 gange årligt ved 2 anmeldte besøg samt 1 uanmeldt besøg. En gang årligt udarbejdes en årsrapport i samarbejde med lederen, gerne med deltagelse af et medlem af bestyrelsen.

Lukkedage

Ifølge Dagtilbudsloven må der holdes lukkedage i dagtilbuddet, men ikke i weekenden, på helligdage samt Grundlovsdag og d. 24. december. For institutioner beliggende i Københavns kommune er det tilladt at afholde 7 lukkedage årligt. Forældrebestyrelsen beslutter årligt hvilke dage, der skal holdes lukket. 2 af de 7 lukkedage er fastlagt til pædagogiske udviklingsdage for det pædagogiske personale. Information om de konkrete lukkedage kan findes på www.fruhedevegbaggers.dk.

Rundvisning

Fru Hedevig Baggers Børnehave tilbyder rundvisning til interesserede forældre (efter aftale) den sidste mandag og tirsdag i hver måned (med undtagelse af juli og december) i tidsrummet kl. 16.00-16.30. Kontakt institutionen for nærmere aftale om rundvisning.

Opskrivning og venteliste

Grundet institutionens status som privat er den ikke tilknyttet den kommunale pladsanvisning men har egen venteliste. Der optages børn, som er opskrevet via indmeldelsesblanket på www.fruhedevigbaqger.dk /indmeldelse.

Indmeldelse er først gældende efter betaling af et opkrævningsgebyr på 300 kroner. Betalingen varetages af Paraplyorganisationen FOBU. Barnet kan først blive skrevet op når, det er født. Ventelisten er åben for alle børn. Institutionen træffer selv afgørelse om optagelse, og der bliver altid taget hensyn til den eksisterende børnegruppe. Søskendebørn har fortrinsret til nye pladser. Forældre vil få tilbudt plads via mail eller telefonisk. Forældrene vil have 3 hverdages betænkningstid før pladsen vil blive tilbudt et andet barn.

Institutionen optager også børn bosiddende uden for Københavns Kommune. Når pladsen er accepteret, sender institutionen en tilmelding til forældrebetaling, der opkræves af paraplyorganisation FOBU.

Forældrebetaling

En børnehaveplads i Fru Hedevig Baggers Børnehave koster kr. 2.274 kr. pr. mdr. Prisen er uden madordning. Forældrebetaling falder forud for d. 1. i måneden og betales via PBS. For børn bosiddende i andre kommuner, må forældrene selv dække en evt. difference mellem plads i Fru Hedevig Baggers Børnehave og en plads i deres respektive kommune. Institutionen følger gældende regler for friplads og søskendemoderation. Bestyrelsen påkalder sig ret til at opsig pladsen ved manglende forældrebetaling. Opsigelse kan i disse tilfælde ske med 1. måneds varsel til en måneds udgang. Forinden skal forældrene have modtaget rykkerskrivelse med meddelelse om påtænkt udmeldelse.

Udmeldelse

Udmeldelse sker skriftligt med 2. måneders varsel til d. 1. eller 15. i måneden.

Forplejning

Der findes ingen madordning i institutionen, så børnene medbringer egen madpakke til frokost. Institutionen serverer et let formiddagsmåltid kl. 9.00. Frokost spises kl. 11.30. Eftermiddags mad serveres kl. 14.30 og er en forældrebasert ordning hvor, børnene på skift en gang om måneden medbringer mad til hele børnegruppen. Kalender og forslag til eftermiddags mad udleveres af det pædagogiske personale. Der serveres vand til alle måltider. Der tilbydes ikke morgenmad, men de tidlige fremmødte børn er velkommen til at medbringe egen morgenmad.

På en fast ugedag faciliterer personalet morgenmad til børn, søskende og forældre i tidsrummet kl. 7.30-9.00. Formålet er at skabe ramme for et dynamisk forældrefællesskab og samarbejde, hvor personalet er aktive deltagere, og hvor den fælles opgave er at medvirke til, at alle lærer hinanden at kende og bliver en del af det sociale fællesskab i børnehaven. Gennem dialog og samvær lærer vi, at alle i et fællesskab har ressourcer og at nye relationer og venskaber kan gro.

Henvisning: kostvejledning findes på www.fruhedevigbaaqqer.dk.

Den Styrkede Pædagogiske Læreplan

I 2004 blev den oprindelige pædagogiske læreplan indført ved lov i Danmark. I hele år 2016 samt en stor del af 2017 blev denne læreplan politisk revideret og udkom i en styrket udgave via Bekendtgørelsen om en styrket pædagogisk læreplan gældende fra sommeren 2018. Der er afsat to år – det vil sige frem til sommeren 2020 - til implementering af den styrkede pædagogiske læreplan ude i de danske dagtilbud.

Kort fortalt er opgaven, at ethvert dagtilbud – hermed også Fru Hedeveg Baggers Børnehave – skal **oversætte** den nationale rammesætning til en lokal forståelse, der **omsættes** til læringsmiljøer med høj kvalitet og en pædagogisk kvalificeret hverdagspraksis, som har **afsæt** i målene for børnenes brede læring.

Ligeledes skal den pædagogiske hverdagspraksis systematisk dokumenteres til brug for opbygning af og arbejdet med en evalueringskultur. Forældrene inddrages som de tætteste samarbejdspartnere omkring børnenes brede læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan har et pædagogisk grundlag, seks læreplanstemaer og tolv (nationale) retningsgivende mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og målene for børnenes brede læring.

Det pædagogiske grundlag

Kerneopgave

Fru Hedeveg Baggers Børnehave vil ud fra gældende lovgivning sikre etablering af en teoretisk og pædagogisk praksis, der giver barnet optimale vilkår til at kunne lege, lære samt trives, dannes og udvikles. Dette sker med afsæt i Bekendtgørelsen omhandlende den styrkede pædagogiske læreplan (juli, 2018) samt den reviderede Dagtilbudslov (maj, 2018).

Definition samt udfoldelse af læreplanens grundlæggende begreber og faglige fundament i Fru Hedeveg Baggers Børnehave:

Trivsel: Er udtryk for barnets velbefindende.

Kendetegn for et barn i trivsel i Fru Hedeveg Baggers Børnehave:

Barnet er glad, aktivt, nysgerrig og motiveret for at indgå i den pædagogiske hverdagspraksis, det inviterer sig selv ind i børnefællesskabet og kommer med udspil der kan bringe det ind i relationer og leg med øvrige børn.

Læring: Barnets tilegnelse af færdigheder og kundskaber.

Kendetegn for et barns læring i Fru Hedeveg Baggers Børnehave:

Barnet er i gang med at lære sociale færdigheder som fx at have empati for andre mennesker (børn og voksne), indgå i tætte relationer (venskaber), kunne indgå i forskellige legeformer (fx rolle, regel og konstruktionsleg) tilegne sig forståelse af egne værdier og have respekt for andres.

Barnet er i gang med at lære konkrete færdigheder som fx at klippe med en saks, tegne et menneske, bruge sin krop, blive selvhjulpne og få forståelse for sin omverden. Læring knytter sig til flere forståelser fx kognitiv, emotionel, social og kropslig læring.

Udvikling: Barnets vækst, fysiske og adfærdsmæssig forandring.

Kendetegn for et barn i udvikling hos Fru Hedevig Baggers Børnehave:

Barnet er i gang med at eksperimentere, øve sig og heraf få erfaringer, der fører til konkret læring gennem sanselige, sociale, følelses og bevægelsesmæssige processer.

Dannelse: Er udtryk for at barnet kan mestre livet, der er en cirkulær proces gennem hele livet.

Kendetegn for et barns dannelse i Fru Hedevig Baggers Børnehave:

Barnet er i gang med at forstå sin omverden i forhold til normer for fællesskab, dyder, værdien omkring af være en del af et fællesskab, det bliver opdraget og dannet som menneske.

Trivsel, læring, udvikling og dannelse

Det pædagogiske personale arbejder målrettet med at fremme alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer.

I samarbejde med barnets forældre vil det pædagogiske personale sikre barnet en god overgang fra hjemmet til institutionen og udvise barnet omsorg, som skal understøtte og fremme det enkelte barns betingelser for trivsel og sundhed samt en god og tryk opvækst.

Institutionen vil stræbe efter at indrette et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø med læringsmiljøer over hele dagen, som giver børn ret til medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelsen af et demokrati. Dette bidrager til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Det pædagogiske personale vil sammen med forældre og vuggestue, dagplejer, skole/KKFO (Københavns Kommunes Fritidsordning) sikre og samarbejde om en god sammenhæng i overgangene mellem dagtilbuddene ved at udvikle og understøtte det enkelte barns grundlæggende kompetencer om social læring, der handler om:

- ✓ indgå i sociale relationer
- ✓ kunne udsætte egne behov
- ✓ være robust, nysgerrig og vedholdende
- ✓ føle empati (for andre)
- ✓ rumme overgange og skift

At mestre sociale kompetencer er fundamentet for den mere formaliserede læring herunder det at lære færdigheder – alt sammen er det grundlaget for trivsel, dannelse, læring og udvikling.

At se barnets udvikling

Det pædagogiske personale lægger vægt på at se og forstå det enkelte barn og må hele tiden overveje, hvilke læringsmuligheder og udfordringer, der tilbydes det enkelte barn i forhold til hvor, barnet er i sin udvikling (zone for nærmeste udvikling) og i forhold til dets særlige behov.

Når vi taler om barnets *nærmeste zone for udvikling* er det forskellen mellem barnets aktuelle udvikling, der handler om det, barnet allerede kan selv og et højere niveau af mulig udvikling, der handler om det, barnet ikke kan selv, men som det kan lære at mestre, ved hjælp fra en voksen.

At følge barnets spor og interesse

Det pædagogiske personale lægger vægt på børnenes interesser (børnenes spor) i nuet for at understøtte børnene læring, nysgerrighed, gå-på-mod og lyst til at udforske verden. Der vægtes en balance mellem planlagte og spontane aktiviteter, så der er mulighed for at gribe barnets interesse og følge dets spor.

At inddrage barnet i fællesskabet

Det pædagogiske personale har fokus på at inkludere det enkelte barn i fællesskabet. Det gøres ved at tilrettelægge fælles aktiviteter i en vekselvirkning mellem det enkelte barn og hele børnegruppen. Derudover fokuserer det pædagogiske personale på, at børnene bliver aktive deltagere i hverdagens rutiner og gøremål for at understøtte deres tilknytning til og betydning for børnefællesskabet.

At skabe læringsrum

Den pædagogiske målsætning i Fru Hedevig Baggers Børnehave er at skabe gode læringsmiljøer, der giver børnene muligheder for samvær og samspil med andre. De fysiske rum indrettes på måder, som fremmer et positivt samspil, fordybelse og læring. Børnegruppen inddeles i udvalgte aktiviteter i mindre grupper, der er med til at fremme det enkelte barns trivsel og udviklingspotentiale.

At guide børnene

Det pædagogiske personale lægger vægt på, at børnene erfarer, at de selv kan klare udfordringer uden de voksnes hjælp. Det pædagogiske personale guider børnene med ord og kropssprog for på den måde, at forklare og vise børnene hvordan, de fx kan håndtere fysiske udfordringer, svære følelser eller konfliktfyldte situationer med andre børn.

At sætte ord på

Det pædagogiske personale fokuserer på, "at sætte ord" på det, der sker omkring det enkelte barn og i børnefællesskabet ved i hverdagspraksis at benævne følelser, genstande, begreber, relationer og handlinger, hvilket skaber tryghed og samtidig styrker børnenes sproglige udvikling

samt læringspotentiale. Det gør børnene bevidste om deres egne følelser og samspillet med de andre børn og styrker derved børnenes sociale og personlige udvikling.

At være pædagogiske rollemodeller

Det pædagogiske personale er opmærksomme på at bruge sig selv som rollemodel for at støtte, guide og inspirere børnene. Personalet deltager aktivt i aktiviteter fx ved at indgå samt bygge videre på børnenes ideer og lege.

Det pædagogiske personale indbyder børnene til at være rollemodeller over for hinanden ved fx at lade de ældste og yngste børn være sammen, så de mindre børn kan blive inspireret og lære af de store børn. De ældre børn "vokser", lærer og udvikler sig ved den tillid og det ansvar, de tildeles.

Perspektiver på leg og læring

I Fru Hedevig Baggers Børnehave er legen grundlæggende for både den sociale og den formaliserede læring. Vores pædagogiske overbevisning er, at samspil, der rummer både leg og læring, giver den bedste forudsætning for, at børn kan deltage og udvikle sig – og at legen bliver lærerig. Leg er ikke bare en aktivitet. Det er i legen, at børnene øver sig på at være menneske. Når barnet leger, undersøger det, hvem det er, og hvad det kan, hvad det vil og tør ex. barnet leger at det er den voksne, som opdrager på barnet. Leg er ikke, når barnet bare følger de voksnes instruktioner og regler i et boldspil eller i en sangleg, men når barnet selv tager over og bidrager.

Engagement og medinddragelse er fundament for børns lyst til deltagelse og læring.

Voksenstyrede, tilrettelagte pædagogiske aktiviteter skal indeholde rige udviklingsmuligheder med ret til egen selv og medbestemmelse til gavn for børns læringspotentiale. Forudsætningen for børns læring er altså både at udfordre dem på en passende måde samt at skabe rammer for en tryk og aktiv interaktion mellem voksen og barn.

Det pædagogiske personale skal være opmærksom på at:

- Læring er en permanent og livslang proces både individuelt og i samvær med andre
- Læring er at have mulighed for at opdage, undersøge, eksperimentere og reflektere, både individuelt og i fællesskab med andre
- Tilegnelse af læring - den formaliserede og sociale læring - er grundlæggende for et barns trivsel, dannelse og udvikling
- Social læring for barnet er at kunne interagere med andre - og er grundessensen samt forudsætningen for tilegnelse af formaliseret læring (færdigheder)
- Social læring er en permanent erfaringsdannelse for barnet som bl.a., læres ved at blive givet ret til egen selv og medbestemmelse og ved at deltage i demokratiske processer.
- Leg og læring er hinandens forudsætninger. Barnet kan ikke modtage læring som, det ikke er parat til rent udviklingsmæssigt og hvis ikke barnet leger og lærer noget nyt, vil det ikke udvikle sig.

- Den pædagogiske målsætning skal balanceres og justeres i forhold til barnets interesse og erfaringer ved at invitere til, at barnet er aktiv medskaber af aktiviteterne.

Værdigrundlag

Det fælles faglige fundament i Fru Hedeveg Baggers Børnehave bygger på et anerkendende, relations - og ressourceorienteret menneskesyn (barnesyn) samt et pædagogisk udviklingsarbejde som har fokus på at have en inkluderende kultur, hvor alle (både børn og voksne) er aktive deltagere. Den pædagogiske praksis udfolder sig indenfor rammerne med afsæt i dette fundament.

I Fru Hedeveg Baggers Børnehave er der følgende værdisæt, som bidrager til at definere børnehavens kultur og læringsmiljø og som er grundlag for institutionens lærings- og børnesyn.

Det tilstræbes, at Fru Hedeveg Baggers Børnehave skal:

- ✓ være et trygt sted hvor, børnene har lyst til at komme hver dag.
- ✓ have et lærende og legende miljø med fokus på børnenes ret til deltagelse - på tværs af alder og køn samt udviklingssted.
- ✓ sikre et inkluderende miljø, hvor alle børn har mulighed for at deltage aktivt i fællesskaber.
- ✓ fremme børnenes forståelse og respekt for hinanden og for andre mennesker.
- ✓ have et pædagogisk personale, der synliggør børnenes demokratiske processer med mulighed for inddragelse af børnene i aktiviteter og beslutningsprocesser.
- ✓ arbejde med læringsmiljøer af høj kvalitet, der er udviklende og med plads til både voksen initierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børne initierede aktiviteter samt aktiviteter i forhold til hverdagens rutiner og sammenhænge.
- ✓ planlægge pædagogiske aktiviteter og tiltag, der passer til det enkelte barn samt til børnegruppens aktuelle sammensætning herunder børn i udsatte positioner.

Barnesyn

Barnet opfattes som:

- ✓ Et selvstændigt individ med egne holdninger og følelser
- ✓ Ressourcestærk
- ✓ Initiativrig, tænksom og opmærksom
- ✓ Nysgerrig, fantasifuld, social og tillidsfuld
- ✓ Skabende og kreativ

Fru Hedeveg Baggers Børnehave er et fællesskab af mange identiteter bestående af børn, forældre og personale. Vi har alle et ansvar for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forskellighed og mangfoldighed opleves som en berigelse for fællesskabet. Det er vigtigt at møde hinanden åbent og nysgerrigt. Alle børn skal have mulighed for at fremme deres lærings og udviklings potentiale, få selvverd og gåpåmod. I Fru Hedeveg Baggers Børnehave skal børnene mødes af nærværende voksne, der udviser omsorg, tillid og respekt og er med til at give børnene trygge, nære og harmoniske rammer for deres leg, bevægelse, læring og udvikling. Institutionen

ønsker at skabe et læringsmiljø, der virker inspirerende på leg og læring samt nysgerrighed og kreativitet. Det enkelte barn skal støttes i at indgå i fællesskaber og derigennem opnå en selvforståelse i samspil med andre.

Hverdagen er bygget på medbestemmelse og demokrati hvor, barnet sikres mulighed for at give udtryk for egne følelser, behov, opøve evnen til at tage hensyn til andre og tilegne sig en forståelse for omgivelserne omkring sig. Dette understøtter FN's Børnekonvention om børns ret til at udtrykke deres synspunkter med hensyn til forhold, der vedrører dem.

Børnemiljø

Børnemiljøvurderingen (BMV) er en undersøgelse af det fysiske, psykiske og æstetiske miljø, børnene oplever i børnehaven. Den er et led i styrkelsen af det pædagogiske arbejde og skal sikre, at institutionen har fokus på miljøet og hvordan dette påvirker børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Et godt børnemiljø fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, som finder sted mellem børnene og omgivelserne. Det fysiske, det psykiske, det æstetiske børnemiljø er ofte sammenhængende og har stor indflydelse på hinanden.

Det fysiske børnemiljø:

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs og herunder sikkerheds og sundhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø drejer sig om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskab, venskaber, tryghed, tillid, omsorg, medbestemmelse, rummelighed og udfordringer til en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø:

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Det har betydning for, om børnene oplever børnehaven som et rart sted at være og om børnene inspireres og får lyst til at udfolde sig. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser.

BMV skal indeholde beskrivelser af eventuelle børnemiljøproblematikker samt en handlingsplan for hvordan, institutionen iværksætter og arbejder for at forebygge og løse de eventuelle problematikker, der måtte være. Barnets skal høres og dets udsagn skal inddrages i BMV en og de skal omsættes til en meningsfuld pædagogiske praksis, der understøtter det fælles faglige fundament.

I Fru Hedevig Baggers Børnehave interviewer personalet børnene, lytter til børnenes perspektiver og tænker det ind i den fysiske indretning, pædagogiske praksis, planlægning og aktiviteter. Der arbejdes målrettet med at skabe et børnemiljø som er et demokratisk fællesskab, den

pædagogiske praksis er i høj grad præget af børnenes ret til med og selvbestemmelse og inddragelse af børnenes stemmer.

BMV skal drøftes med forældrebestyrelsen og revideres, når der sker ændringer – dog mindst hvert tredje år.

Et styrket forældresamarbejde

Det pædagogiske personale lægger stor vægt på at have en god og åben kontakt med alle forældre og ønsker at være i dialog om store og små begivenheder af betydning for børnene. Der prioriteres at have daglig kontakt med forældrene og herved give forældrene indblik i deres børns hverdag i børnehaven. Det pædagogiske personale tilbyder forældresamtaler om det enkelte barns trivsel og udvikling 3-6 mdr. efter børnehavestart, 4 års samtale midtvejs i børnehavetiden samt inden skoleindskrivning og efter behov.

Det forventes, at forældrene læser alle informationer vedr. Fru Hedevig Baggers Børnehave, deltager i forældremøder, giver besked om sygdom eller fravær, tager kontakt til det pædagogiske personale hvis, der er bekymring omkring deres barns trivsel eller hvis, forældrene har brug for en formel samtale.

Fru Hedevig Baggers Børnehaves lille institutionsstørrelse og private status er med til at skabe et tæt og unikt forældretnetværk, hvor pædagogisk personale og forældre i samarbejde arrangerer fester, arbejdsdage og andre arrangementer sammen, da vi stræber efter en inkluderende forældrekultur.

Som forældre i Fru Hedevig Baggers Børnehave kan man forvente, at børnene hver dag møder en tryk og forudsigelig hverdag. Der arbejdes målrettet på at skabe et godt børnemiljø med et tryk og tillidsfuldt samvær med hvert enkelt barn med fokus på leg, trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der fokuseres målrettet på at skabe et læringsmiljø som er et demokratisk fællesskab og den pædagogiske praksis er i høj grad præget af børnenes ret til medbestemmelse og inddragelse af børnenes stemmer.

Det er personalets opgave, at formidle fagligheden omkring børns generelle trivsel, læring, udvikling og dannelse samt om institutionens faglige intention, herunder indholdet i det pædagogiske læringsmiljø, så man som forældre ved hvilke forventninger det pædagogiske personale har i forhold til samarbejdet. Ligesom det er forældrenes opgave, at hjælpe personalet med at lære barnet at kende. Personalet og forældrene skal samarbejde om både barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. Dette gøres ved, at invitere samt inddrage forældrene i den pædagogiske hverdagspraksis, i afleverings- og afhentningssituationer, til forældremøder og samtale/konsultationer, traditionsrige begivenheder og arrangementer. Et godt forældresamarbejde mellem børnehaven og forældre bygger på en grundlæggende forventningsafstemning, der i og efterleves af begge parter i både det formelle og uformelle rum der udfolder sig i den pædagogiske hverdagspraksis, både i forhold til det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde.

Man modtager som forældre en månedlig aktivitetskalender og et kvartalsvis nyhedsbrev om de pædagogiske indsatser samt et kvartalsvis nyhedsbrev fra bestyrelsen. Som forældre er man

ansvarlig for, at holde sig orienteret og bakke op om det arbejde der foregår i institutionen i forhold til barnet og børnegruppens generelle trivsel og læring.

Overgang fra børnehave til skole

Barnets forældre er ansvarlige for, at eventuelle vigtige informationer om barnet videreformidles til skolen, dette i forhold til databeskyttelse (GDPR.) Er der etableret et tværfagligt samarbejde eller et forløb omkring barnet, afholdes der et såkaldt 'videns - og overdragelses møde' med skole og KKFO, hvor de relevante aktører deltager.

Fru Hedevig Baggers Børnehave indgår i et forpligtende stærkt samarbejde med den lokale folkeskole, Holbergskolen og de dertil tilknyttede institutioner (vuggestue, børnehave, KKFO og ungdomsklub).

Der afholdes årligt 4 stærkt samarbejds møder for skolen- og de repræsentative institutioners ledelser. Samarbejdsplanen revideres hvert år og sendes i flg. gældende aftale til kommunen. I samarbejdsplanen beskrives bl.a. overgange fra børnehave til skole.

I Fru Hedevig Baggers Børnehave arbejder vi målrettet med de kommende skolebørn i særlige tilrettelagte pædagogiske aktiviteter fx "hvem er jeg?", bevidsthed om egen identitet, "hvor bor jeg?", kendskab til sit lokalområde og omverden, "store og små-venner", at opøve og styrke opmærksomheden og bevidstheden om hvad det vil sige at være en god ven. Aktiviteterne har til formål at udvikle børnenes sociale og personlige kompetencer, da den sociale læring (at lære at mestre sociale kompetencer) overordnet er afgørende og forudsætningen for den formaliserede læring (at lære færdigheder).

Fru Hedevig Baggers Børnehave har udarbejdet en folder omkring skoleparathed, som omhandler hvad et 5-6 års barn skal kunne, indeholdende redskaber, råd og vejledning til, hvordan man som forældre kan guide og støtte sit barn, for at få den bedste skolestart.

Barn i en udsat position

I Fru Hedevig Baggers Børnehave har vi følgende definition af samt perspektiver på et barn i en udsat position:

Et barn i en udsat position kan have vanskeligt ved at deltage i børnefællesskabet. Årsagen til den udsatte positionering kan fx være handicap, fysisk som psykisk eller manglende sproglige, kognitive og motoriske færdigheder.

Barnets udfordringer afdækkes af det pædagogiske personale ved faglige observationer, der analyseres og vurderes. I samråd med barnets forældre udarbejdes en handleplan med inddragelse af eksterne samarbejdspartner (fx tværfagligt team, psykolog, tale/høre-lærer). Der arbejdes med en pædagogik og en organisering af det pædagogiske læringsmiljø, som understøtter en inkluderende kultur hvor, fokus er på det enkelte barns ressourcer og udvikling af barnets kompetencer og hvor barnets mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Der arbejdes målrettet på at etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor et barn i en udsat position skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med de børne- og voksen initierede lege og aktiviteter. Et barn i en udsat position kan have brug for ekstra opmærksomhed, en særlig indsats

eller støtte i hverdagen. Evt. ekstra ressourcer (støttetimer) kan i særlige tilfælde tildeles institutionen efter ansøgning til Støtteressourceteamet. Disse ressourcer tildeles børnehaven som helhed og ikke specifikt til det enkelte barn.

Overgange og sammenhænge i barnets liv

For at skabe sammenhæng i børnenes liv arbejder vi med at skabe gode og overskuelige overgange for både barnet og forældrene (familien). Inden børnehavestart inviteres barnet og forældrene på en besøgsdag i børnehaven. Her spørges ind til barnets historie, trivsel og udvikling samt evt. særlige behov. Der etableres eventuelt, med samtykke fra barnets forældre, et 'videns – og overdragelsesmøde' med barnets forrige institution (fx vuggestue, dagpleje eller børnehave).

Fru Hedevig Baggers Børnehave indgår i forpligtende samarbejde med den lokale folkeskole og de tilhørende institutioner, som indbefatter fælles faglige indsatser fx "Fri for Mobberi samt besøgsdage inden start på fritidsordning og i skole. Barnets forældre er ansvarlige for, at eventuelle vigtige informationer om barnet videreformidles til skolen. Er der etableret et tværfagligt samarbejde eller et forløb omkring barnet, afholdes der et såkaldt 'videns - og overdragelses møde' med skolen, hvor de relevante aktører deltager.

I hverdagspraksis visualiseres overgange, skift og rutiner med piktogrammer på board marker for at skabe overblik og forudsigelighed for børnene.

Mål for børnenes brede læring

I Fru Hedevig Baggers Børnehave har vi med afsæt i de seks læreplanstemaer og de tolv nationale retningsgivende mål (*Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer af 28. juni 2018*) omkring læringsmiljøet jf. den styrkede pædagogiske læreplan udarbejdet følgende mål for børnenes brede læring.

Målene danner afsæt for indretningen og brugen af læringsmiljøet og omsættes i den pædagogiske hverdagspraksis hvorfra, der systematisk dokumenteres udsnit fra til brug for evalueringskulturen.

Henvisning: Perspektiver på leg og læring side 10

Alsidig personlig udvikling

Alle børn skal lære, at:

- ✓ udvikle og styrkes i eget selvværd og egen selvopfattelse herunder lære at anvende egen selv- og medbestemmelse på en konstruktiv måde
- ✓ udvikle forskellige sider af sig selv ved at deltage i forskelligartede læringsprocesser og indgå i fællesskaber med positiv kontakt til hinanden og til de voksne
- ✓ lege og kunne fordybe sig i leg samt udtrykke sig via leg
- ✓ afprøve nye og ukendte ting, vise nysgerrighed og udholdenhed samt turde følge interesser via støtte og guidning af voksne
- ✓ være en del af fællesskabet og føle sig inkluderet

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- ✓ at børnene får udfordringer, som er tilpasset det enkelte barns zone for nærmeste udvikling.
- ✓ at børnene støttes i at prøve selv og gøre sig deres egne erfaringer, få gåpåmod og selvværd
- ✓ at børnene møder tydelige og anerkendende voksne, som de kan spejle sig i og som giver dem tryghed, omsorg og nærhed.
- ✓ at børnene gives mulighed for at kunne vælge selvstændigt i udvalgte situationer med begyndende demokratiske midler f.eks. afstemning.
- ✓ at børnene møder en pædagogisk praksis, der vægter en balance mellem strukturerede og spontane aktiviteter samt får tid til selv at kunne fordybe sig i leg og følge egne interesser

Social udvikling

Alle børn skal lære, at:

- ✓ indgå i samspil, handle i sociale fællesskaber og leg, så evnen til at samarbejde udvikles
- ✓ turde udfolde sig, tro på sig selv og stå ved egne følelser
- ✓ udvise empati, udvikle tolerance og vise hensyn samt respekt for andre
- ✓ have kendskab til demokratiske værdier
- ✓ udvikle relationer til andre og opbygge venskaber

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- ✓ at børnene støttes til at få venner og komme ind i forskellige legerelationer og fællesskaber fx ved at den voksne indgår i legen eller via legedage med tema.
- ✓ at børnene hjælpes til at løse konflikter på deres udviklingstrin ved at skabe succes situationer, øve sig i at gå på kompromis og forhandle sig frem til en fælles løsning.

- ✓ at der i børnehaven praktiseres en respektfuld omgangstone og omgangsform f.eks. hilsepligt, hvor man drager omsorg for hinanden, viser hensyn og tager ansvar
- ✓ at børnene bliver hørt og medinddrages ved samling/børnemøde, hvor aktuelle temaer tages op og aktiviteter evalueres.
- ✓ at have fokus på fællesskaberne i børnehaven og skabe rammer og aktiviteter, hvor børnenes familier deltager aktivt.

Kommunikation og sprog

Alle børn skal lære, at:

- ✓ udvikle og bruge sit sprog – også kropssproget - til at kommunikere med
- ✓ give udtryk for egne følelser, ideer, erfaringer, handlinger og behov
- ✓ forstå og handle ud fra en given besked/instruktion givet både individuelt og kollektivt
- ✓ indgå i dialog med andre på en anerkendende og hensigtsmæssig måde
- ✓ sprog og kropssprog kan anvendes alsidigt i leg og dialog.

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- ✓ at børnene i dagligdagen guides i at sætte ord på og bruge sproget til leg, dialog, forhandling, konfliktløsning mm.
- ✓ at børnene deltager i aktiviteter, hvor sproget er i fokus (tale-og kropssprog) samt visuelle metoder ("billedsprog", piktogrammer) tages i brug.
- ✓ at børnene deltager i aktiviteter, hvor de understøttes i at eksperimentere og lege med bogstaver og skriftlighed, samt et fokus på rim, remser, sprogstimulerende lege og spil.
- ✓ at børnene har adgang til og mulighed for at fordybe sig i litteratur, kigge i bøger, få læst højt (dialogisk læsning) og høre samt selv at fortælle, historier.
- ✓ at børnene instrueres og vejledes via det verbale sprog ift. dagligdagens rutiner og gøremål samt forberedes ved skift og overgange fra en aktivitet til den næste.

Krop, sanser og bevægelse

Alle børn skal lære, at:

- ✓ være nysgerrig på og fortrolig med kroppens funktioner og behov samt føle kropsglæde og få kropsbevidsthed
- ✓ at deltage i fællesskaber med fokus på inkluderende fysiske aktiviteter, bevægelse og lege samt føle glæde og få energi ved i samspil med andre, at gøre brug af krop og sanser.
- ✓ udvikle robusthed ved at mestre grundbevægelser som danner basis for barnets motorik.
- ✓ at færdes i forskellige miljøer, indendørs og udendørs, der opfordrer til brug af kroppen og sanserne
- ✓ bruge sanserne ved aktivt at stimulere smags-, høre-, føle-, lugte- og synssans.

Handling i den pædagogiske hverdags praksis:

- ✓ At børnemiljøet (de fysiske, psykiske og æstetiske rammer) indrettes med fokus på børnenes fysiske trivsel og udvikling.
- ✓ at børnene kan deltage i aktiviteter, som fremmer deres kropsbevidsthed, fin- og grovmotorik, koncentration, kondition og robusthed.
- ✓ at børnene deltager i lege, hvor grundbevægelser kommer i spil (krybe, kravle, sidde, gå, løbe, hoppe, springe, balancere, rulle, snurre, svinge, vippe, kaste, gribe, hinke, gyngede, klatre, skubbe og trække).
- ✓ at deltage i aktiviteter, hvor børnene bruger sanserne (synssans, høresans, smagssans, lugtesans, følesans, balancesans) og turde udfordre sine hidtidige grænser
- ✓ at tage på ture, hvor bevægelse er i fokus og børnenes motorik og sanser udfordres.

Natur, udeliv og science

Alle børn skal lære at:

- ✓ være nysgerrige i og på naturen og have lyst til at udforske planter, dyr og naturfænomener.
- ✓ lege i naturen og opleve glæde ved naturoplevelser både i institutionens udemiljø, i nærmiljøet samt i naturen
- ✓ at se muligheder i naturens materialer og kunne anvende dem i skabende, æstetiske processer
- ✓ mærke sig selv i naturen igennem sanser (dufte, mærke, føle, se, høre, smage)
- ✓ tænke i før-matematiske tilgange både i børnehaven og i naturen fx ved at gøre observationer og sammenligninger med rum, form og antal

Handling i den pædagogiske hverdags praksis:

- ✓ at give børnene naturoplevelser, hvor de kan lege, være nysgerrige, undre sig, opdage, undersøge, erfare, sanse og reflektere.
- ✓ at børnene kan eksperimentere med de fire elementer: ild, vand, luft og jord og stifte kendskab med naturens ressourcer og miljø.
- ✓ at børnene kan bruge naturens materialer til leg, kunst, kreative processer, i bagværk og i madlavning.
- ✓ at børnene kan blive introduceret til før-matematiske begreber f.eks. tal, former, mængder mm. ved fx at kigge på/tælle fugle på himmelen, indsamle/kategorisere kastanjer samt begreber: størst-mindst, øverst-nederst, højst-lavest, flere-færre, cirkel, firkant, trekantet, rund, og flad mm.
- ✓ at børnene kan erfare og tilegne sig viden om natur- og naturfænomener gennem oplevelser, eksperimenter, faglitteratur, spil, lege mm.

Kultur, æstetik og fællesskab

Alle børn skal lære, at:

- ✓ kende egen kulturelle baggrund og møde andre med åbenhed, tolerance og medmenneskelighed samt have respekt for andres religion, værdier, traditioner og kultur
- ✓ udvikle egen fantasi, kreativitet, nysgerrighed og evne til at undre sig gennem skabende og musiske aktiviteter i fællesskab med andre eller med sig selv
- ✓ eksperimentere og skabe med forskellige materialer, redskaber og medier i æstetiske processer
- ✓ dannelse kan udvikles ved at blive inspireret af kulturelle oplevelser fx musik, billedkunst, litteratur, arkitektur, medier m.m.
- ✓ deltage i demokratiske processer hvor, medbestemmelse er i fokus og hvor barnets stemme, holdninger og meninger høres og tages alvorligt

Handling i den pædagogiske hverdags praksis:

- ✓ at tilrettelægge kreative og æstetiske processer, individuelt eller i grupper, hvor børnene introduceres til forskellige materialer, teknikker, redskaber, metoder herunder, at medier inddrages.
- ✓ at børnene kan deltage i aktiviteter, hvor traditioner, kulturelle værdier, kultur- og lokalhistorie/miljø samt sang, musik, billedkunst, arkitektur mm. inddrages
- ✓ at tilrettelægge skabende aktiviteter med eksperimenter omhandlende form og udtryk f.eks. ler, skulptur, genbrugsmaterialer
- ✓ at give børnene medbestemmelse og følge børnenes spor
- ✓ at skabe rammer med fokus på at, det gode fællesskab er et fælles ansvar.

Det pædagogiske læringsmiljø

Fru Hedeveg Baggers Børnehave en lille og meget unik institution med en lang og identitetsskabende historie, der er tæt knyttet til lokalområdet. Den pædagogiske praksis bygger på institutionens løsning af kerneopgaven med værdigrundlaget og målene for børnenes brede læring, som det pædagogiske, faglige bagtæppe.

Kreativitet, kultur, legen og venskaber blandt børnene prioriteres og vægtes højt. Institutionen har udarbejdet et årshjul med traditioner, højtider og temaer/projekter, der arbejdes fokuseret med, men også med plads til spontane oplevelser og leg som en gennemgående del og værdi i alle aktiviteter.

Betydningsfulde relationer mellem voksen og barn med mulighed for, at børnene kan fordybe sig og forundres, prioriteres i hverdagen. Der er ingen stue- eller grupperumsopdeling, da institutionen er lille og overskuelig, men udvalgte aktiviteter kan foregå i aldersintegrerede grupper.

Børnene har mulighed for at vælge i hvilket rum, de har lyst til at lege i og med hvem, legen skal foregå.

Institutionens rum – læringsmiljøet - er funktionsopdelt, så der er:

- ✓ Et kreativt rum med mulighed for at tegne, male, skabe, eksperimentere m.m.
- ✓ En læsestue/stille rum med mulighed for at kunne kigge i billedbøger, "læse" forskellige bøger, fordybe sig, blive særligt sprogstimuleret m.m.
- ✓ Et konstruktionsrum med mulighed for at kunne bygge, konstruere m.m.
- ✓ Et bevægelsesrum med mulighed for at børnene kan styrke deres fin- og grovmotorik, lege forskellige rollelege, sanglege m.m.
- ✓ Et rum med mulighed for at kunne spille forskellige, udviklingsorienterede spil – både alene men også i fællesskaber samt med de pædagogiske voksne
- ✓ Et rum indeholdende en dukkekrog med særlig mulighed for at kunne stimulere rollelegens mange indhold og facetter

Rummenes indretning – læringsmiljøet - har stor betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Personalet ser et stort pædagogisk potentiale i at anskue rummene som dynamiske og fleksible, så de kan justeres efter børnenes behov.

I indretningen af læringsmiljøet er der opmærksomhed på at skabe trykzoner, hvor børnene kan søge hen til ved behov. Forpligtende fællesskaber til gavn for børn, forældre og personale er en del af den pædagogiske praksis. Det pædagogiske personales primære opgave er at være til stede for børnene og give dem en tryk og udviklende hverdag herunder at kunne rumme alle børn, så både den enkelte og gruppen føler tilknytning og oplever sig selv som en del af fællesskabet.

Der er stor fokus på inddragelse og deltagelse samt læring gennem aktiviteter og hverdagsrutiner, som foregår i det fælles samspil. Det prioriteres højt at tage på ture samt organisere aktiviteter udenfor institutionen, hvorfor det tilstræbes næsten dagligt at komme ud af institutionen. Dog er dette altid afhængigt af de givne vilkår fx normeringsrammen.

Lokalområdet er et eksternt læringsmiljø, hvor ture og aktiviteter kan være spændende, udfordrende legepladser, kulturelle steder, bibliotek, medborgerhus, museer m.m. Institutionen deltager og indgår i et lokalt forankret og forpligtende bydelssamarbejde i Bispebjerg med flere aktører., bl.a. Holbergskolen, Grundtvigs Kirke, Naturværkstedet Streyf, Dansekapellet, Biblioteket og Børnekulturhuset Sokkelundlille.

I forhold til at opbygge og understøtte et godt og udviklende læringsmiljø for barnet kan man tænke kendskab og forankring til aktiviteter i lokalsamfundet ind i to overordnede perspektiver, der hænger tæt sammen, nemlig lokalforankringsperspektivet og udviklings- og læringsperspektivet. Inkluderende aktiviteter i lokalområdet kan bidrage positivt til begge perspektiver, og de vil i nogle sammenhænge blive tilgodeset samtidig fx Kulturdag på Holbergskolen, hvor foreninger, institutioner, børn og familier mødes i festligt lag med fokus på kulturen i 2400 NV., børnegudstjenester og sommerfest v. Grundtvigs kirke, Dans og rytmik i Dansekapellet, musik og teaterforestillinger ved Cirkusvognen på forskellige lokationer i bydelen og mosedage/mosetræf på Naturværkstedet Streyf.

Institutionen har to batteridrevne ladcykler med plads til 4 børn i hver. Børnene bærer lovpligtig cykelhjelm og er fastspændt i kassen foran på cyklen. Formålet med cyklerne er at:

- ✓ Kunne transportere en lille gruppe børn rundt i lokal – og nærområdet
- ✓ Skabe mulighed for nærvær og oparbejde tætte relationer børnene imellem samt til den pædagogiske voksne, der kører cyklen
- ✓ Være et alternativ til anden transport (tog, bus og metro m.m)
- ✓ Kunne opleve omgivelser og indtryk i et roligt tempo mens, der cykles
- ✓ Have fokus på sundhed og motion

Evalueringskultur

De brede mål for børnenes læring ud fra hvert læreplanstema omsættes til en pædagogisk hverdagspraksis, der foregår i de beskrevne læringsmiljøer. For at blive klogere på effekten af vores pædagogiske indsats herunder indretningen og brugen af læringsmiljøet arbejder vi med en evalueringskultur, der udfolder sig ved indsamling af data, egen refleksion, fælles refleksion samt faglig vurdering af dokumentationsmaterialet ud fra systematiske metoder.

Evaluering sker på al mødevirksomhed i institutionen og er et fast punkt på dagsordenen.

At dokumentere børnenes læreprocesser handler om at synliggøre udsnit fra både det enkelte barns trivsel, udvikling og læring samt børnegruppens samspil som helhed.

I Fru Hedevig Baggers Børnehave dokumenterer og evaluerer personalet løbende børnenes leg, læring, samspil og trivsel ud fra de opstillede mål i læreplanstemaerne. Formen kan variere efter hvad, der er relevant i forhold til målene. Evaluering er en cirkulær proces, der er en integreret del af den pædagogiske praksis og den foregår på flere niveauer. Der anvendes forskellige former for data i evalueringsprocessen, og der evalueres systematisk, gerne i fællesskab med eksterne samarbejdspartner; forældrebestyrelse, ressourcepædagog, pædagogiske konsulent, talehørelære og psykolog. Personalet anvender forskellige modeller der belyser ovenstående overvejelser til forståelse af og arbejdet med didaktisk tænkning i praksis.

På personalemøder og personale dage planlægges pædagogiske aktiviteter og projekter. Her reflekteres over de opstillede pædagogiske delmål/mål og disse evalueres. I hverdagen reflekterer personalet løbende over den pædagogiske praksis i forhold til de pædagogiske overvejelser, delmål og mål.

Didaktik som pædagogisk disciplin har til formål at bedre praksis og at fremme teoretisk refleksion. Didaktisk tænkning bevæger sig derfor mellem pædagogisk teori på den ene side og praktik-pædagogisk handling på den anden. At arbejde målrettet med didaktisk tænkning både synliggør og styrker den pædagogiske praksis samt den fælles faglige bevidsthed og det faglige selvværd hos hver enkelt medarbejder.

Systematisk pædagogisk dokumentation

Overalt i børnehaven er børnenes kunst (fra de æstetiske læreprocesser), fotos af procesforløb og forskellige aktiviteter præsenteret og giver anledning til dialog. Hverdagens aktiviteter og processer præsenteres og uddybes skriftligt i Fru Hedevids dagbog/logbog.

Vi indsamler løbende data fra aktiviteter, processer og lege, ture mm.

Vi bringer dagsaktuelle billeder med understøttende tekst på børnehavens Facebook-profil, hvilket giver inspiration til dialog mellem børn og forældre/bedsteforældre. At arbejde målrettet og systematisk med pædagogisk dokumentation udvikler, understøtter og styrker den faglige bevidsthed og det faglige selvværd hos hver enkelte medarbejder.

Børnemøder: Vi holder 'børnemøder' med børnegruppen/aldersinddelte børnegruppe før, under og efter planlagte pædagogiske forløb og kan ud fra fællesskabet få en forståelse af processen. Denne metode bygger på at barnets deltagelses- og læringsproces er et produkt af samspillet mellem barnet selv og omgivelserne. Denne metode er med til overfor børnene at synliggøre demokratiske processer med mulighed for inddragelse i aktiviteter og beslutningsprocesser ved fx afstemning.

Børneinterviews: Vi benytter os af børneinterview, som er en særlig samtaleform, hvor der målrettet stilles åbne spørgsmål af den pædagogiske voksne med henblik på at afklare noget bestemt fra barnets synsvinkel og perspektiv. Denne data understøttes ofte af visuel dokumentation hvor, børnene selv er med til at visualisere de sagte sprog ved tegning eller foto.

Inklusionsfortællinger: Denne narrative metode bygger på et børnesyn om, at barnets deltagelses og læringsprocesser er et produkt af samspillet mellem barnet selv og dets omgivelser. Det handler om at italesætte og dokumentere de positive udviklende samspilsprocesser samt fællesskabets ressourcer og dermed erstattes de 'dårlige' historier med nye gode historier. Formålet med metoden er at styrke en inkluderende pædagogik med særlige indsatser samt at fokusere på læringsmiljøet og fællesskabets betydning for barnets udvikling ved at vende blikket fra barnets udfordringer til læringsmiljøet.

Observation: Vi benytter observation som systematisk metode i forhold til pædagogiske problemstillinger, for at få et indblik i det enkelte barnets forståelse af omgivelserne men også omgivelsernes forhold til barnet, såsom andre børn, forældre, personale og kulturelle betydninger. Observation benyttes i en pædagogisk kontekst hvor, en pædagogisk voksen tilrettelægger en særlig aktivitet eller forløb for et enkelt udvalgt barn i samspil med få andre børn, som gives nøjere opmærksomhed.

KAT-kasse: Vi gør brug af KAT-kassen (Kognitiv Affektiv Træning) som er et samtaleredskab, hvis formål er at understøtte samtaler med børn, som kan have svært ved at udtrykke sig konkret om følelser, tanker og oplevelser.

Vi benytter KAT-kassen som metodisk redskab til at strukturere og konkretisere samtaler med børn enten med henblik på at løse konflikter eller for at lære børn at tale om tanker og følelser. Ved brug af KAT-kassen hjælpes både barn og den pædagogiske voksne til refleksion mens samtalen foregår. Vi oplever, at KAT-kassens inspirerende udformning virker befordrende for forskellige samtale-forløb, men det er dog vigtigt at tilpasse brugen af elementerne til barnets udviklingsniveau.

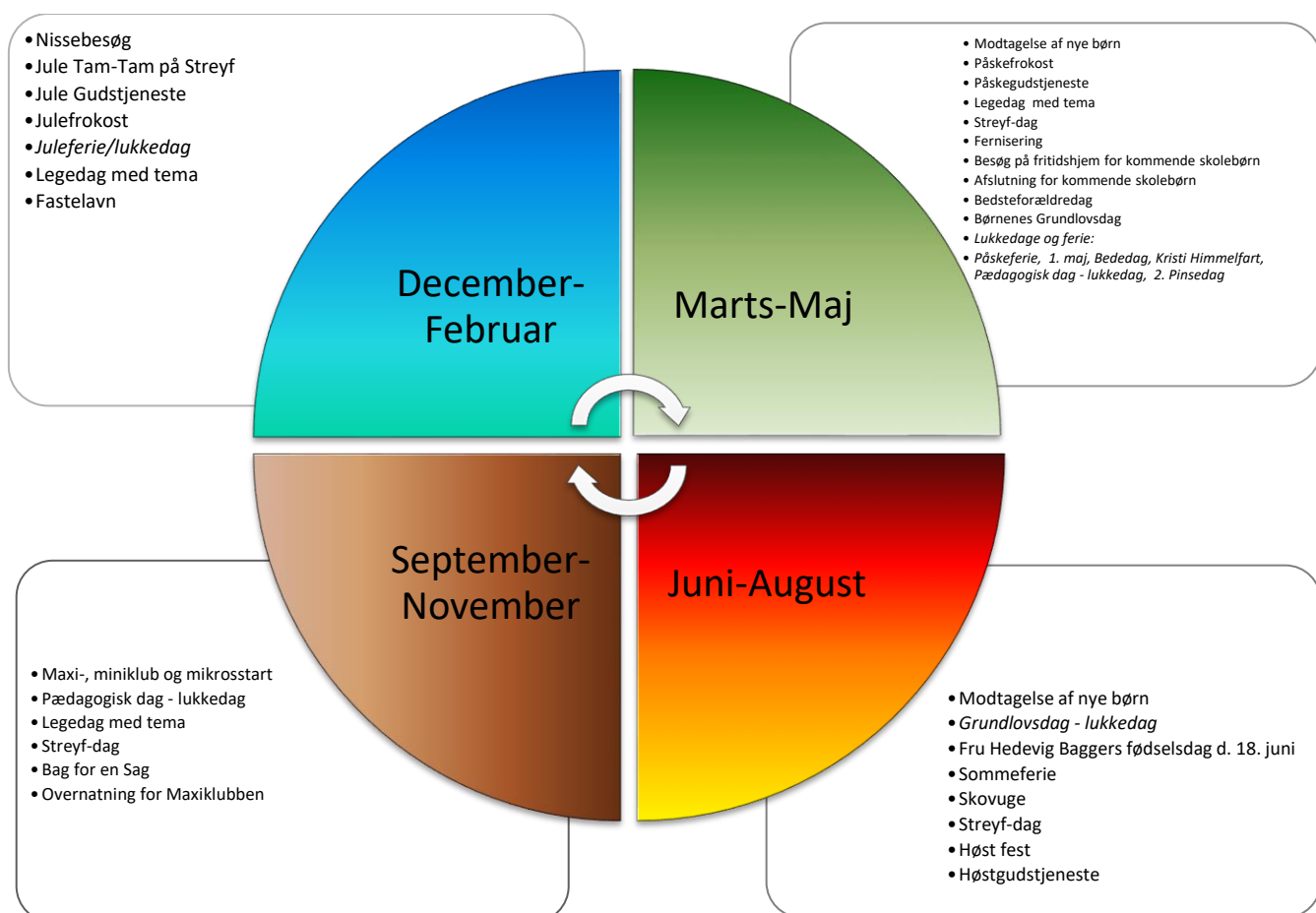

Årshjul

Fru Hedevig Baggers Børnehave har en årsplan (et årshjul), der beskriver den pædagogiske praksis ramme sat og foldet ud ift. både årstiderne, traditioner, ferieperioder m.m.

Henvisning: Pædagogisk Årshjul www.fruhedevigbagger.dk

Pædagogisk Årshjul / Årets aktiviteter i Fru Hedevig Baggers Børnehave

Pædagogisk Årsplan 2020/2021

Fernisering – Kunst i børnehøjde

Fru Hedevig Baggers Børnehave afholder Fernisering i april måned inden, de kommende skolebørn forlader børnehaven for at starte på fritidshjem.

Fernisering er en årlig tradition, hvor børnehaven en eftermiddag omdannes til et galleri med børnenes kreative værker og personalets dokumentation af div. projekter og udsnit af hverdagens pædagogiske praksis og kreative processer fra det foregående år.

Børnenes familier bliver inviteret til en eftermiddag med "Kunst i børnehøjde" og dagen efter afholdes fernisering for samarbejdspartnere (fx lokale institutioner, tale-hørelærere, pædagogisk konsulent og tilsynsførende m.fl.).

Formålet med afholdelse af en skabende proces og afsluttende fernisering:

- At synliggøre kultur som en skabende kraft, der aktiverer børns sanser samt følelser og som understøtter børnene i, at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk.
- At tilrettelægge et læringsmiljø, der formidler glæde, gåpåmod og nysgerrighed ved skabende processer og æstetiske oplevelser båret af børnenes egne interesser (spor) men også med muligheden for at spejle sig og fortolke egne og andres udtryk
- Gennem undersøgende og eksperimenterende processer at styrke børnehavens fællesskab for hhv. barn-barn, barn-voksen, voksen-voksen og personale-forældre.

Skov uge

En uge i sommeren tager Fru Hedevig Baggers Børnehave i Hareskoven hvor, der afholdes skov-uge. Der er afgang fra børnehaven om morgenen med toget til Hareskoven Station, hvor hele dagen tilbringes under åben himmel. Om eftermiddagen tager alle toget hjem til børnehaven.

Vi ønsker at skabe en særlig uge, hvor børn og voksne sammen oplever glæde, nærvær og fællesskab ved at være sammen og få fælles naturoplevelser.

Formålet med skov ugen er:

- At give børnene muligheder for oplevelser i naturen.
- At give børnene sansemæssige og motoriske udfordringer.
- At skabe en ramme hvor børnene har god tid og frihed til at lege, undersøge og eksperimentere med flora og fauna.
- At benytte skoven til kreative aktiviteter.
- At placerer børnene i et fysisk udfordrende miljø for at skabe erfaring, læring, udvikling, trivsel, dannelse og robusthed.

Lege-dage

I Fru Hedevig Baggers Børnehave arrangerer personalet ofte lege-dage og legegrupper hvor, børn og voksne deltager i fælles lege med et overordnet tema f.eks. Hospitalsdag, Bamsedag, Legetøjsdag, Superheltedag eller Gymnastikdag.

Hensigten med lege-dage og temalege er, at de skal være inkluderende og med til skabe nye - men også styrke nuværende - relationer og fællesskab i børnegruppen.

På en "Hospitalsdag" omdannes børnehaven eksempelvis til et "sundhedsfremmende miljø" hvor, fokus er på at drage omsorg, tage medansvar og hjælpe hinanden. Puderummet omdannes til Fru Hedevigs hospital med venteværelse, skadestue og feltsenge hvor, "tilskadekomne" børn og voksne behandles omsorgsfuldt med pleje og lindring af hverdagens helte. Man kan være klædt ud som læger, patienter, besøgende, hospitalsklovne, sygeplejersker og ambulancereddere m.m. og man kan skifte rolle mange gange i løbet af Hospitalsdagen. Børn og voksne leger sammen.

I læsestuen kan man få malet sår og skrammer på kroppen ved at fortælle hvordan, man er kommet til skade eller blevet syg. Man hentes af ambulancen (tæppe trukket af børn og voksne ambulancereddere) når man har ringet 112 og man køres gennem børnehaven til Fru Hedevigs Hospital i pudrummet, hvor personalet står parat til at hjælpe.

De pædagogiske voksne deltager aktivt og har fokus på at skabe læringsmiljøer omkring rummets indretning og brug af børnehaven, hvor alle rum tænkes ind i ft. legen.

Formålet med tematiserede lege-dage som førstehjælp i børnehøjde er:

- At få viden om hvorfor, det er vigtigt at hjælpe andre og passe på hinanden.
- At få viden og erfaringer med hvordan, man kan hjælpe andre.
- At drage omsorg, handle empatisk og ansvarligt over for sig selv samt andre.
- At kunne bede om hjælp.
- At føle sig kompetent til at overskue en situation og gribe ind, hvis man ser noget, der ikke er godt.
- At arbejde pædagogisk med børns leg (konstruktions- og rolleleg).
- At skabe rammer, hvor alle børn kan deltage og bidrage til at styrke børnefællesskabet ved både at skulle yde og modtage førstehjælp

Bag for en sag

I Fru Hedevig Baggers Børnehave bager og sælger vi bagværk i en god sags tjeneste, når vi afholder "Bag for en Sag-café". Her inviterer vi forældrene til eftermiddagskaffe og køb-selv kage. "Bag for en sag" projektet er til fordel for Børnetelefonen (Børns Vilkår). Forældrene har kontanter med og deres børn står i børnehavens "bagerbutik" og sælger kager, brød mm. til dem. De tager imod penge og giver tilbage (sammen med en voksen).

Forinden "Bag for en Sag" ugens start taler vi med børnene om hvorfor, vi skal tjene penge, som vi ikke selv kan bestemme over, og hvorfor det er vigtigt at hjælpe og yde omsorg overfor fremmede børn udenfor børnehaven.

Vi fortæller børnene at, for at alle børn, som har brug for det, kan ringe til Børnetelefonen, er det godt at hjælpe, ved at donere vores penge fra salget i "Bag for en Sag" caféen. Vores donation synliggøres på et diplom fra Børns Vilkår med beløbsstørrelse, som hvert barn får med hjem.

Der er flere formål med at deltage i Bag for en sag:

- At inspirere vores børn og deres familier til at hjælpe børn, der har det svært samt at bruge den gode sags tjeneste til at tilrette aktiviteter, hvor fællesskabet og samarbejde er i fokus.
- At inddrage børnenes familier i projektet ved med forlov at gå på æble-og bær rov og samle æbler/bær i børnenes haver.
- At skrælle kilovis af æbler, koge grød, handle ingredienser ind til diverse bagværk og borddækning samt bage forskellige brød og kager i fællesskab.
- At tale med børnene til samling om at kunne bede om hjælp og modtage hjælp, når livet er svært samt at konkretisere det ved forskellige eksempler fra hverdagen i børnehaven.
- At få børnene i tale og lade dem bidrage med egne oplevelser og erfaringer.
- At skabe en ramme hvor, børnene kan opleve gruppefølelse og at gøre en forskel til fordel for andre.
- At tilrettelægge aktiviteter med mål, vægt, talforståelse og mængder f.eks. ved bagning

